

Pensioenen

Er zijn veel vragen over de toekomst van onze pensioenen en er zijn ook misverstanden ontstaan. De meest gestelde vragen zetten we hier op een rij in een Q&A.

In dit artikel pogen wij inzicht te geven in wat het nieuwe pensioenstelsel (NPS) behelst, welke veranderingen wanneer komen en wat dat voor ons pensioengerechtigden gaat betekenen. Waarom 'pogen'? Omdat er op het moment van schrijven (eind augustus 2023) veel nog niet duidelijk is of nog beslist moet worden door met name werkgever en vakbonden (sociale partners). De Wet toekomst pensioenen is voorgelegd aan de Tweede en de Eerste Kamer en beide hebben ingestemd, ondanks het feit dat de meer dan 1200 ingediende vragen nog niet allemaal beantwoord zijn. De instemming heeft de weg vrijgemaakt voor werkgever en vakbonden om te gaan beslissen over de contractvorm voor de nieuwe regeling en de implementatie-aspecten. Zij moeten veel concrete keuzes maken die allemaal impact hebben op de toekomstige pensioenuitkeringen. Hieronder lichten we het NPS toe aan de hand van een aantal vragen en antwoorden.

Wat zijn de voornaamste verschillen met het huidige pensioenstelsel?

In het oude systeem hebt u recht op een pensioenuitkering als er bij het pensioenfonds (PF) ten minste voldoende dekking is. Bij onvoldoende dekking kan het pensioenfonds korten.

Indexatie (aanpassing van het pensioen aan de inflatie) is alleen mogelijk als het PF ertoe besluit, waarbij het PF moet aantonen (dekkingsgraad) dat het hogere bedrag (indexatie) structureel uitbetaald kan worden. Dit is de laatste decennia bij het ABN AMRO Pensioenfonds heel goed gelukt: alle inflatie is op 0,33% na gecompenseerd (*red.: in november 2023 is dit alsnog gecorrigeerd*). In het nieuwe systeem wordt het totale PF-vermogen toebedeeld aan individuele deelnemers (ieder krijgt een 'eigen potje') en uw pensioenbedrag wordt alleen

aangepast op basis van het rendement van de beleggingen: het kan omhoog gaan als het rendement positief is, maar ook omlaag als dat niet zo is. Afhankelijk van de door werkgever en vakbonden gekozen pensioencontractvorm (solidair of flexibel) kan er een buffer gecreëerd worden om te grote schommelingen in uw pensioen (geheel of deels) op te vangen. Let wel: de impact van inflatie kan enorm oplopen, omdat de periode waarin u pensioen opbouwt of geniet veel jaren beslaat. Bovendien werkt inflatie cumulatief door op het pensioenbedrag. Als voorbeeld: bij een inflatie van 2% is een pensioen van €1000 na vijftien jaar nog maar €745 waard als er geen indexatie plaatsvindt.

Wat staat al vast en wat moet door wie per wanneer nog besloten worden?

De nieuwe pensioenwet is aangenomen door de Tweede en Eerste Kamer, maar dat betekent niet dat die ook direct ingevoerd kan worden. Er moet door de sociale partners per pensioenfonds een plan worden gemaakt voor de overgang van oud naar nieuw (transitieplan) en dat moet op 1 januari gereed zijn. In dit plan staat de keuze voor een bepaalde contractvorm (solidair of flexibel), staan de spelregels voor een evenwichtige overgang (dit gaat met name over de rechten van actieven en gepensioneerden) en wordt de implementatie-datum genoemd (dat mag uiterlijk 1 januari 2028 zijn, ondanks te verwachten IT-problematiek).

Wat wordt de impact op mij als individuele pensioengerechtigde?

In tegenstelling tot nu gaat de pensioenuitkering directer mee-ademen met de beleggingsresultaten van het pensioenfonds; veranderingen in de uitkering staan dus volledig los van de dekkingsgraad. Het beleggingsresultaat is – los van een mogelijke buffer – bepalend.

Waarom worden hierover besluiten genomen door werkgever en vakbonden?

Het pensioen wordt beschouwd als arbeidsvoorwaarde en is daarom onderwerp van gesprek en onderhandeling tussen werkgever en vakbonden; de postactieven hebben geen eigen stem, ook al gaat het over hun primaire inkomen!

Kan ik op enige wijze zelf invloed uitoefenen op wat er met mijn pensioen gaat gebeuren?

Niet direct, wel indirect: elk pensioenfonds moet een risicopreferentie-onderzoek onder haar deelnemers uitvoeren en daarmee vaststellen wat de risicobereidheid is van de deelnemers en wat dus het profiel moet zijn van het beleggingsbeleid. Het is van belang dat we bereidheid tonen enig risico te nemen, omdat we bij een te defensief profiel het risico lopen van te lage beleggingsopbrengsten, waardoor indexatie achter kan blijven. In het verleden is er een onderzoek geweest, maar daarin is naar de mening van BP ABN AMRO te weinig aandacht besteed aan de uitleg waarom er voor een bepaalde risicobereidheid gekozen moet worden. Wij dringen dan ook aan op een nieuw onderzoek met een veel duidelijkere toelichting.

Wat is de rol en de inzet van BP ABN AMRO bij dit alles?

Zoals hierboven vermeld, zijn wij geen onderhandelingspartner naast werkgever en vakbonden. We hebben wel een zogenoemd hoorrecht. Dat betekent dat

sociale partners BP ABN AMRO moeten horen, en wel op een tijdstip waarop onze input nog van invloed kan zijn op de besluitvorming van de sociale partners. We zullen onze inzet dus kenbaar maken voordat sociale partners besluiten nemen. Die besluiten dienen formeel evenwichtig te zijn. Sociale partners hoeven onze doelstellingen dus niet per se over te nemen, maar zij moeten onze input serieus overwegen en ons van antwoorden voorzien.

We hebben inmiddels twee keer geparticipeerd in het overleg tussen sociale partners en blijven betrokken bij dat overleg dit najaar. Daarbij is onze inzet vierledig:

- de koopkracht moet na invaren ten minste gelijk zijn aan de huidige regeling;
- de koopkracht moet ten minste de inflatie bijhouden;
- het pensioen moet stabiel zijn;
- compensatie voor doorsneepremie komt niet ten laste van het PF-vermogen.

We hebben op dit moment nog geen voorkeur voor een solidair of een flexibel contract, omdat er nog te veel onzekerheden zijn over wat deze contracten precies inhouden en welke gevolgen ze hebben. Om onze inzet meer gewicht te geven is het aantal leden dat wij vertegenwoordigen belangrijk; vandaar ook nu weer de oproep om waar het kan nieuwe leden te werven. Met meer leden staan we sterker!

Tot op heden kennen we bij het ABN AMRO Pensioenfonds een nagenoeg 100% indexatie van de pensioenaanspraken en ingegane pensioenen; blijft dat zo bij het NPS?

Dat is zoals hierboven al vermeld afhankelijk van het beleggingsresultaat en dus vooral van het beleggingsbeleid van ons pensioenfonds.

Wat gebeurt er met mijn pensioenpotje als ik overlijdt en maakt het daarbij uit welke leeftijd ik heb bereikt?

Na overlijden van de deelnemer gaat het pensioenpotje weer op in het vermogen van het pensioenfonds, ongeacht de leeftijd die u hebt bereikt.

Verandert er met de invoering van het NPS iets aan het nabestaande-pensioen?

Dat weten we nog niet, want daarover moeten per pensioenfonds besluiten worden genomen door de sociale partners; de nieuwe wet geeft daarbij alleen wat grenzen aan.

Wat houdt dat zogenaemde 'invaren' in?

Invaren is het vormgeven van de transitie van oud naar nieuw en is dus het uitvoeren van het transitieplan. Daarin staat wanneer we overgaan en met welke spelregels.

Zijn de gevolgen van het invaren hetzelfde voor actieven en pensioengerechtigden?

We kennen verschillende groepen: jongere actieven, oudere actieven, slapers (mensen die wel recht op pensioen hebben, maar niet meer werken bij ABN AMRO en nog niet gepensioneerd zijn) en gepensioneerden. Voor elke groep zullen de gevolgen anders zijn; in het nieuwe stelsel moet ervoor worden gezorgd dat die gevolgen zo evenwichtig mogelijk verdeeld worden.

Wat zijn de voornaamste misvattingen over het NPS?

'Je pensioenpotje is je persoonlijk eigendom.' – Dit klopt niet, want u kunt het niet overdragen.

'Voorzichtig beleggen is de ultieme wijsheid.' – Dit klopt niet, want te defensief beleggen leidt tot geringe beleggingsresultaten en daarmee mogelijk tot lagere of geen indexatie.

'Ik kan een rechtszaak beginnen tegen het NPS.' – Dit klopt niet, want het is niet mogelijk individueel bezwaar aan te tekenen tegen de wet en de impact daarvan.

Kan ik nu al formeel protest aantekenen tegen het NPS en/of juridische stappen ondernemen?

Nee, dat kan volgens de wet niet; lopende procedures zoals van de heer Krol gaan over te weinig indexatie in het verleden, maar daar kunnen wij niet op aanhaken, omdat we die achterstand simpelweg niet hebben.

Wij realiseren ons dat het bovenstaande slechts een eerste aanzet is tot verheldering van belangrijke aspecten van het NPS, maar we hopen dat we dit heel technische en complexe dossier hiermee iets inzichtelijker hebben gemaakt. Uiteraard willen we van u heel graag horen welke vragen u nog heeft; stel deze alstublieft per e-mail aan het volgende adres:

pensioenpresentatie@bpaanet.nl of info@bpabnamro.nl.

Uiteraard zullen we u zodra dat kan nader informeren over het NPS via *Actief*, de nieuwsbrieven en de regiobijeenkomsten.

Fred Steenwinkel